Q. D. B. V.

ÆGRAM PLEURITICAM,

Consensu & Auctoritate
Illustris, ac Gratiosissimæ Facultatis Medicæ
in celeberrimâ Salanâ,

SUB PRÆSIDIO
MAGNIFICI ACADEMIÆ RECTORIS
DESIGNATI,
VIRI Nobilissimi, Amplissimi, Excellentissimi
atque Experientissimi

DN. GEORGII WOLFF-GANGI WEDELII,

Med. Doct. & Theoretices Prof. Publ. longè famigeratissimi,
gratiosi sui ordinis Decani spectatissimi, Medici Ducal. Sax.
felicissimi, S.R.I. Acad. Natur. Curios. Colleg.
meritissimi,

DN. PATRONI, PRÆCEPTORIS, ac PROMOTORIS, ut & HOSPITIS sui æviternùm devenerandi,
publico Philiatrorum examini subjiciet
AUTOR

M. WOLFGANGUS CHRISTOPHORUS WESENERUS, Hall. Sax. Med. Cand.

Ad diem 29. Julii,
in Auditorio Medicorum.

JENÆ, literis KREBSIANIS. Anno MDCLXXIV.

PROOEMIUM.

NIhil tam contra naturam eſt, quàm dolor. Gravis eſt in morbis mortis metus, gravis eſt carentia voluptatis, gravior corporis dolor. Adeò difficile eſt humanæ naturæ ſuſtinere dolores, ut reſiſtere malit voluptatibus, quàm eorundem ſentire faces.

Morbi infiniti humanum excruciant corpus, nulli tamen formidabiliores, quàm quibus comes dolor obtigit. Hi peculiarem quaſi claſſem morborum conſtituunt, carnifices humani generis, omniumque microcoſmi partium.

Non artus, ceu limites, horum ſolùm vim ſentiunt, non exteriora tyrannidem hanc ſola experiuntur. Diviſum cum ſenſu ferè eſt doloris imperium. Nulla pars ſentit, quæ non triſti ſenſatione affici, ſeu dolores pati apta nata ſit.

Exturbare ſenſus imò animum conſveverunt iidem. Heu miſeram mortalium ſortem, qui tortores in propriis fovent viſceribus! Exempta non eſt nobilitate reliquis antecellens, non dignitate ſuperior, non uſu neceſſarior pars. Quæque ſuos patitur, imprimis à dolore, manes.

Mittimus eos cruciatus, qui caput ceu arcem exercent, ſilemus, qui abdomen divexant, nec, qui aliis inſidiantur, minoris ſubſellii membris, attingimus. Dira in proſcenium eat Pleureſis, in regio medio ventre in cordis confiniis triſti feralis dolore, tyrannico dira imperio, vitæque eò penitius inſidias ſtruens, quò propius vitali fonti incumbit.

Convulſionem in Pleurâ furente dixerit *Helmontius*, non tamen ſatis exprimuntur hoc ipſo horrenda tormenta; ſed malumus contrà ire fortius, quàm fixo obtutu in doloris admirationem rapi longiùs. Cumq; per exempla compendioſior longè ſit via ad praxin, quàm per præcepta, hæc ipſa ad Ægram Pleuriticam, faxit Deus feliciter, applicabimus.

Historia.

VIRGO XXX. Annorum desponsata, & jam Sponso maritanda, Mense Januario. cùm se exposuisset aëri frigidiori in templo minus benè vestimentis tecta, & præcedentibus diebus loturæ sub jove frigido vacasset, & hinc subitò magno calore corpus rigidum refocillasset, aliàs serosior, & defluxionibus catarrhalibus perobnoxia, habitus macilenti, Temperamenti ex prædominio biliosi, menses parciores & dolorificos ut plurimùm patiens, stomachi debilioris, corripitur leni horripilatione, maximè in dorso, quod licet rigori hyemali prius adscripsisset, paulò post tamen etiam calori reddita hypocausti, idem experta est, subsequente calore continuo p. n. Hinc dextrum Thoracis latus pungitivo sensit dolore affligi, cum spiratione molestâ, & dolorosâ tussiculâ. Omnia hæc in tertium jam diem continuant, aucta & exacerbata. Sputum apparet subcruentum; Pulsus intermittentiam spondet. Solicitus sponsus & Parentes citum petunt Prognosticum & Auxilium.

RESOLUTIO.

Ffectus, de quô desponsata virgo XXX. annorum conqueritur, PLEURITIS est, Symptomata sanè, si lateris compunctionem vel dolorem aspicimus gravissimum, vel Morbus, quando inflammatio-

nem

nem & furibundam ejus, juxta *Helmontium*, invasionem attendimus, magnus, periculosus & acutus. Etsi enim partes principaliores per essentiam non afficiat, ut cor, cerebrum, atq; magnus quoad partis dignitatem nominari nequeat, *ἐυαισθησία* tamen suâ & impeditâ respiratione, ut & magno à statu naturali recessu omnia resarcit abundè. Adesse Pleuritidem veram & exquisitam, ac ad Pleuram humores confluere ceu populus ad seditionem motus, eamque infestare, teste *Galeno l. 5. de loc. affect. c. 3.* patefaciunt signa in Historiâ fusè relata. Nam quoad *essentialiter inhærentia* seu *pathognomonica signa*, prægresso horrore, dolor adest lateris pungitivus, respiratio molesta, pulsus, præterquam quòd aliàs in his durus, celer & inæqualis deprehenditur, h. l. intermittentiam etiam spondet & offert, sputum apparet subcruentum, cum tussi dolorosâ. Et quod superest Febris per calorem p. n. se exerit, cum continuatione omnium symptomatum in tertiam diem aucta.

SUBJECTUM seu PARS AFFECTA PRINCIPALIS PLEURA est, in latere Thoracis dextro, pars membranea costas succingens, & Peritonæo admodum similis, *teste Gal. 7. de administr. Anat. c. 2.* Patet hoc 1. ex *situ*, est enim in thorace dolor, & 2. ex *doloris qualitate*, qui pungitivus est, non qualis ab Hepatis parenchymate oritur, ac membranam proinde Jecoris affici non videmus, cum exinde potius dolor gravativus, ob nervorum raritatem, quàm pungitivus, & respiratio minus impedita provenire, quid? quod dolor ipse Thoraci potius subesse, quàm inesse deberet.

Subjectum MINUS PRINCIPALE seu ADÆQUATUM sunt *Musculi intercostales*, quò & ipse Pulmo spectat, qui remotioris subjecti titulum, quatenus materiam peccantem absorbet & in se derivat, meretur.

Sunt, qui Pulmonem primariò affici statuunt in Pleuritide, ut *Platerus, Zechius* & *alii*, quod tum aliundè, tum ex *Hippocratis* quodam loco probare volunt. Concedimus nonnunquam eos affici simul, non verò semper: in nostrâ ægrota verò Pulmonem ab inflammatione immunem esse putamus.

CAUSA IMMEDIATA, quæ Pleuritidem hanc induxit, est ῥεῦμα συνιςάμενον, *seu influxus humorum* Pleuræ *impactus*, qui in eâ stagnantes acriores fiunt, & hinc distendendo partes Pleuræ membranosas solutionem continui intendunt, & inflammationem excitârunt.

MEDIATA verò PROXIMIOR est ῥεῦμα ὁρμώμενον, hæc *qualitate*, illa verò *quantitate* excessit, & Pleuritidem conciliavit. Humor nempe in sanguine, qui aliàs varius, pituitosus, melancholicus, hîc biliosus & serosus, quod ex Temperamento ægrotæ bilioso & seroso patet, extravasatus est, Pleuramque infestavit, unde & sputum ex sanguine bilioso subcruentum apparet.

Sanguis enim in corde biliosus generatus, nec in hepate ritè segregatus ac proinde volatilis, per ramos venæ cavæ ascendentis, & quidem per intercostalem dictam, hujusque ex ilibus propaginibus apertis per ἀναςόμωσιν, διαπήδησιν vel διαίρεσιν tandem in Pleuram effusus substitit. Hinc circulatione impeditâ producta est inflammatio Pleuræ seu tunicæ musculos ipsos intercostales succingentis, mescentiâ eidem inductâ, tum quia extra sphæram suam vappescit, tum acidis effluviis transpirare ob frigus äeris prohibitis, teneram ejusdem consistentiam invertentibus, magis inhæret, & ob conjunctam acrimoniam solutionem continui seu dolorem & alia plura mala produxit, ipseque jam in vasa recipi ineptus, alterationem subit aliam, & in pus vertendus à porosâ Pulmonum substantiâ beneficio transsudationis iterum attrahitur, & subcruentâ exscreatione se prodit. Concurrit *calor* & *dolor*, transmissioni & receptioni multùm favens, ipsaque debilitas membranæ, luere coactæ totius massæ sanguineæ vitium.

MEDIATÆ REMOTIORES causæ hujus affectus sunt vel *Naturales*, vel *non Naturales*, vel *præter Naturales*.

Inter NATURALES, *Habitus* ægrotæ macilentus concurrit. Item *Ætas* nostræ ægræ ad mediam & consistentem vergens constitutionem, ubi Pleuritides, effato

Hippo

Hippocratis 3. Aph. 30. sæpiùs accidunt. Consentit *Temperamentum biliosum* & alia.

Ex non Naturalibus memorandus 1. Aer frigidus hyemalis, cui sese desponsata in templis, vestimentis minus benè tecta, exposuit. Hyeme verò præprimis generari Pleuritides, autor est *Cous 3. Aph. 23.* tunc quippe sangvinis motus frigiditate facilè inhiberi, vasa angustari, rumpi, vel ob poros obstructos vitiosior sanguis accumulari aptus est, qui interiora molestare possit, vel viscera respirationi inservientia lædere.

Insuper loturæ præcedentibus diebus sub Jove frigido vacavit, & hinc subitam mutationem magno calore corpus rigidum refocillando sustulit, unde ambiens frigus & subseqvens statim calor, referente *Celso l. 4. de re Medicâ. cap. 6.* comprimendo ac liquando fluxiones, quibus alias obnoxia est, magis proritarunt. Frigus ergò sanguini coagulationem quandam intentavit, præcipuè ob inæqualitatem, cum ex frigido äere rigidum corpus subitò calidiori foco reficere voluerit.

Porrò inter Excreta & retenta Menses quoque parciores & ut plurimùm dolorifici, multum hunc affectum etiam promovere potuerunt, restagnante in corpore & excrementis biliosis impuris infecto sangvine. Multitudinem enim acrium humorum & biliosorum, præter vasorum augustiam, indicant, qui facili negotio ad superiora restagnantes extravasari & in Pleuram effundi potuerunt.

Nec non animi Pathemata fomitem morbo addidere: dicitur enim Virginem 30. demum annorum desponsatam & jam sponso maritandam esse, unde forsitan conjugium seriùs quantisper ineundum, spiritus eò acrius ex spe ferè omni deperditâ accendere notabilemque in animo alterationem & humorum commotionem causare potuit.

Huc referri possunt ex classe rerum p. n. *defluxiones catarrhales*, cum Natura invenerit locum debiliorem, quò mittere humores & inflammationem ciere potuerit, quin & ipsa stomachi debilitas ἀπεψίαν chyli non legitimè procurans

rans non minimum attulisse pondus statui potest, quapropter Symptomata etiam quamplurima suborta, quorum causas paucis nunc pensitare licet.

Et 1. quidem *lenis præcessit horripilatio, maximè in dorso*, ob heterogeneum statum sanguinis, inductum à causis recensitis, hinc particulis acribus, mordacibus & acescentibus eidem remixtis, fieri non potuit, quin inæqualitas hæc in panniculo carnoso sentiatur.

2. *Calor p. n. continuus successit*, quia inflammatio in membro cordi vicino est, communicatâ cum sanguine putredine, index febris certissimus.

3. *Dolor Lateris punctorius* adscribendus distensioni in parte membranosâ factæ, & inde inductæ continui solutioni. Biliosus enim sanguis calore p. n. magis magisque agitatus, per ῥευματισμὸν ad Pleuram delatus substitit, firmamque ibi eligens sedem & συςροφικὴν excitans inflammationem, membranam lancinavit, & solutionem intendens punctorium causavit dolorem, nervosis partibus ob sensum exquisitissimum essentialem, *juxta Galen. 5. de loc. aff. cap. 2.*

4. *Spiratio molesta*, quia ob angustiam pectoris & dolorem pulmones minùs liberè dilatari queunt.

5. *Tussis dolorosa*, quia parenchyma pulmonum satis spongiosum, & Pleuræ admodum contiguum transsudantes illinc humores facilè imbibit, ubi prius crudi, hinc consistentiam expuitioni magis aptam nacti, bronchia arteriæ asperæ ad sui expulsionem irritant, & ex compressione Thoracis, propter tumorem inhærentem, dolor eandem comitatur, hinc in latus oppositum decumbere nequit, quia Pulmones tunc magis à tumore, pendulo quasi, comprimuntur, ipsaque pleura magis distenditur.

6. *Sputum subcruentum apparet*, quia natura separationem jam instituere cœpit, & partem evacuat, reliquam in dies ad coctionem magis perductura. Sanguis enim patentiori viâ emanans, à Pulmonibus receptus, & per tussim exscreatus fuit.

7. *Pul*

7. *Pulsus intermittentiam spondet*, ob grumescentiam sanguinis, & commixtas heterogeneas particulas, quæ deviaunt à sanguinis purpurâ.

Sed satis de Affectus naturâ & symptomatibus, cum Sponsus & Parentes opem potiùs citumque Prognosticum, quàm verba petant.

PROGNOSIN proinde aggredientes, & 1. quidem ratione SALUTIS & MORTIS, licet juxta *Hippocratem l. 1. de Morb.* Morbus sit acutus, & dubius, adeoque ejus vel ad sautem vel ad mortem certa non sit prædictio *2. aph. 19.* licet tiam metui possit Empyema, Phthisis vel pejus adhuc maum, imo ipsa mors; bene tamen sperare jubemus, desumpto Prognostico præcipuo, uti par est, à *sputo.* Hoc intra terium apparens diem, copiosius imprimis, & securum morum, & breviorem promittit; elogio *1. aphor. 12.* Sputum enim 1.) subcruentum morbum à sanguine seroso, qui omnium umorum mitissimus, provenire, (2.) primis statim diebus romptè excretum dominium naturæ tàm in digerendo quàm 1 expellendo ostendit.

Vires etiam non adeò atteruntur, respiratio sic satis proedit, Ægra in *animalibus* caret deliriis, in vigore ætatis est onstituta, ut aliis bonis indiciis latiùs non immoremur. Neue obstat 1. inflammatio cordi vicina, quia exitum invenit atura, quò materiam averruncet & eliminet; Nec 2. Pulsus itermittens, quem sine lethali sinistro eventu sæpiùs in Pleuticis observavit *Dn. D. Præses.* Fieri non potest, quin μίασμα urulentum ad cor feratur, natura tamen, cum reliqua sibi onstent, nec deficiat, nec debilis sit, huic facilè providebit, djuta imprimis debitis remediis.

Neque, quoad TEMPUS EVENTUS, diu durabit moris, sed citiùs, ut reliqui morbi acuti, decurret sua tempora, berandam spondemus, volente Deo, ægram die decimo iarto, vel citiùs, designantes

MODUM EVENTUS per *suppurationem*, seu evacuatiom ἄνω per os, tussi factam, quod ipsa sputi cum cruore reixti ratio suppeditat.

CURATIONEM instituemus observatis indicati-
nibus, 1. CURATORIA, morbi, seu inflammationis Ple-
ræ ablatione, 2. PRÆSERVATORIA, causarum remotion
& symptomatum mitigatione, 3. VITALI, virium pr
stratarum refectione, & prosternendarum conservatione.

MATERIÆ PRÆSIDIORUM ex triplici fonte eru
petendæ.

Ex CHIRURGICO V. S. tum à veteribus *Galeno 1. a*
comment. 23. imprimis, & eum sequentibus adeò laudatu
cum in omnibus inflammationibus, tum in specie in Ple
ritide, ut *elogio Riverii l. 7. cap. 2.* nunquam omitten
censeatur.

Nos in nostrâ ægrotâ eam omittendam censemus, n
in aliis facilè in usum vocandam, experientiâ *Magnif. Dn.*
Præsidis, & rationibus innixi, imprimis, quod h. l. natura j
aggressa sit inimicam materiam & excernere illam satag
sputum enim cruentum indicio est, materiam ad suppu
tionem inclinare.

CUCURBITULAS *Zacut. Lusit.* & *River. Cent. 3.*
serv. 39. lateri dolenti cum profundis scarificationibus,
siccas in dorso lateris oppositi revulsionis gratiâ appli
runt. Nos topicis solùm & lenibus *frictionibus* erimus co
tenti.

Sed antequam ex fonte Chirurgico secedimus, q
rendum adhuc, an *Paracentesis Pectoris*, nuper ab Excell
tissimo & celeberrimo *Dn. D. Faschio* in Anatomiâ pub
dexterrimè demonstrata in ægrotâ nostrâ convenire pos
& R negando. Paracentesis enim pectoris in Empyem
locum habet, ubi in cavum thoracis effusum pus negoti
facessit; nostro verò in casu metuendum id non esse, ex
perioribus patet.

Pergimus ad fontem PHARMACEUTICUM, ubi
mo loco offendimus LENIENTIA, quibus solis cont
sumus, missâ purgatione. Si ergò alvus non respond
officio,

℞. n

℞. *rhabarb. opt.* ʒj. *fol. sen. Alex.* ℥. ʒij.
flor. 4. cord. ã. p. j. *cort. citr. cinnam. acut.* ã. ℈j.
Coque in *s. q.* ▽*æ font.* Colatur; ℞. ℥iv.
Dissolv. in eâ *sirup. rosar. solutiv.*
cichor cum rhabarb. ãã. ʒij.
M. F. Haustus.

Idem obtineri potest pilulis aloëticis minoribus Ffurtenbus, Glassianis, vel Magnif. Dn. D. *Præsidis*, vesperi cum cibo dsumptis, vel clystere, qualis potest esse sequens.

℞. *rad. alth. lil. alb.* ã. ℥ß.
fol. malv. parietar. mercurial. ã. mj.
cerefol. card. bened. ã. mß.
flor. chamomill. melilot. verbasc. ã. p. iij.
sem. lini, fœni græc. ã. ʒij.
hordei mj. Coque in *s. q.* ▽*æ font.*
Colaturæ
℞. ℔j. adde *electuar. lenitivi, cathol.* ã. ℥j.
oo lil. alb. rutac. ã. ℥ß. *mell. rosat.* ʒvj. ⊕ *ℨiat.* ʒj.
vitell. ovor. n. j.
M. F. Clyster, applicetur ut moris est.

VOMITORIA licet commendent *Hartmannus*, *Rulandus* : alii, consultius omittimus; ne præsentaneo & suffocationis : vitæ periculo ægram exponamus. Sed præmissâ vel interositâ pro re nata hâcce evacuatione universali, intentio ostra erit, sine præviâ præparatione humorum aliâ, ea adhiendi, quæ discutere & resolvere morbificum μίασμα posınt, quæ influxionem ulteriorem impediunt, & id quod parimpactum jam est, quantum licet & possunt, resolvant, ut reduum natura faciliùs ad suppurationem vertere & se ab hoc ıere molesto liberare queat. Hæc & præparantium & speciorum loco esse queunt.

Hinc DIAPHORETICA & his immixta appropriata unicè eneramur, quæ cum partim volatilia sint, partim fixa, illum lhibebimus delectum, ut illa sub principium, hæc circa finem agis propinemus. Commodissimum verò est Bezoarticis olatilioribus curæ initium facere.

 ℞. mixt.

℞. *mixt. simpl.* ℨij. *extract. papav. rhæad.* ℈ß.
tinct. anod. gt. vj. *M. in vitro. Dos. 30. 32.* gtt.

℞. *mixt. simpl. camphor. tinct. bezoart.* ā. ℨj.
essent. anod. gtt. v. M. in vitro.

℞. *tinct. bez. Michael.* ℨij. D.

℞. ▽*æ card. bened. cerefol. ulmar.* ā ℥iß.
tinct. bez. ℨij. ∼ ☿*ri rectif.* ℨß.
sir. card. bened. papav. rhæad. ā. q. s. ad gr. sap. M.

℞. ▽ *card. bened. scabios. cerefol.* ā. ℥j.
M. S. ℨj. *tinct. papav. rhæad.* ℨß.
sir. ejusd. ℨvj. M. S. uff 2. mahl.

Vel ℞. *tinct. antipleuriticæ Mœb.* ℨij.
Dos. gt. XXIV. in brodio carnis vel decocto c pon. Est autem hæc:

℞. ∼ *theriac. ex spec. ther. cum* ∼ *citr. sambuc. &c. pan & camphor.* part. V.
∼☿*r. rectif.* part. IV.
clyss. ♁*ii* part. j.
extract. flor. papav. rhæad. q. s. vel ℥ß. Misce & dige

℞, ▽*card. mar.* ℥iij. *theriac. Androm.* ℨj.
∼ *antipleurit.* ℈ß. *essent. flor. bellid.* ℈j.
sir. papav. rhæad. ℥j. M. in fictili.

Vel adhiberi potest potio *Sylvianâ* commendatione ill stris *l. 1. prax. c. 40. §. 26.* & hæc est:

℞. ▽ *petrosel. hyssop. fœnicul.* ā. ℥j.
theriac. simpl. ℥ß. ∼ *✶c.* ℨß. *laudan. op. gr.* iv.
sirup. papav. errat. ℥j. M.

Hinc sensim vel subjungi, vel pro re natâ interponi qu unt fixiora. v. g.

℞. *pulv. pleurit. Myns.* ℨj. ♁*ii diaphor.* ℈j.
mag. C. C. cum ∼ ⊕,
anodyn. ā. ℈ß. M. F. pulvis.

℞. *pulv. pleurit. Magnif. Dn. D. Præsid.* ℨj.
D. in chart. S. Sonderl. Pulver auff 3 mahl.

℞. *ma*

℞. *mandib. luc. pisc. lap.* ♋ *præparat. priap. cervin.*
dent. apr. philos. præparat. ♁*ii diaph.* ã. ℈j.

Potest pro doloris urgentiâ misceri cum opiatis, hæc enim, sub finem præsertim, insigniter prosunt.

℞. *dent. apr. philos. præparat.* ♁*ii diaph.*
lap. ♋ *specif. cephal.* ã. ℈j.
magist. anod. ℈ß. M. F. Pulvis.

℞. *pulv. pleurit. Mich.* ʒj. *bezoart.* ♃*ial.* ℈j.
magist. anodyn. c. ♋. g. x. M.

Ut verò materia eò melius expectorari possit, par est ab ipso statim morbi initio ex DIURETICIS ea mutuari, quæ & alterent æstum, & tussim, in quâ cardo curationis consistit, leniter promoveant, uno verbo acidiuscula, sed non ⊖lata, ut ea cum potu mixta, vel julepis sensim stimulum naturæ addant, præcipuè si videatur tussis emanere.

℞. *clyss.* ♁*ii.* ♀*rat.* ʒij. *essent. antipleurit.* ʒj.
M. in fict. S. 30. Tropffen in ein Nößel Bier.

℞. ∽⊖ *rectific.* ʒj.
Tinct. pav. rhæad. ʒij. M. in fict. S. u. s.

℞. *aq. cerefol. papav. rhæad.* ã. ℥iij.
⊖ *prunel.* ʒiß. *sirup. papav. rhæad.* ℥j. M.

℞. *aq. tarax scorzon. card. bened.* ã. ℥iij.
tinct. papav. rhæad. ℥j. *clyss,* ♁ ♀. ʒj.
sir. papav. rhæad. q. s. ad gr. s. M.

℞. *aq. card. bened. papav. rhæad.*
cerefol. ã. ℥j.
∽ *antipleurit.* ℈ij. sir *flor. acat.* ʒvj. M. S. Löse-tränckl.

Vel potui affundatur *Tinct. flor. papav. rhæad.* cum ∽ ⊖. vel *Tinct. alterant. Moeb.* q. s.

Confortantium censum augere queunt I. potiones *cordiales* aliæ, v. g.

℞. ▽ *card. benedict. scorzoner.*
papav. rhæad. ãã. ℥iv. *typh. C. C.* ℥j..
confect. alkerm. s. ambr. & mosch. ʒij.
∽ *cinamom.* ℈j. *sir. papav. rhæad. acetos. citri* ã

 q. s.

q. f. ad gr. saporem. S. Stärck Julep.

Vel emulsio talis parari potest.

℞. *amygd. dulc. excort.* ℥j. *semin. melon.*
card. bened. mariæ, papav. alb. ā. ʒij.
Fiat cum ▽ *flor. papav. rhœad. cichor. rosar.* āā. ℥iij. l. a. emulsio, addantur *rasur. dent. apr. corall. rubr. præparat.* ā. ʒß. *lap.* ♋. *præparat.* ʒj. Edulcoretur *man. christ. perl.* S. Stärckmilch wohl ümbgerüttelt zugebrauchen.

2. *Expectorantia* si tussis & materiæ expectorandæ conditio id efflagitet. v. g.

℞. *rad. glyzyrrh. scorzon. alth.* ā. ℥ß.
fol. cerefol. bellid. min. tussilag, ā. m. j.
flor. borag. bugloss. pap. rhœad. ā. p. iij.
sem. anis. fœnic. ā. ʒj. *passul. minor.* ℥j.
ficuum ping. dactyl. recent. ā. par. iij.
hord. select. mj. Coq. in suff. q. ▽. ad dimid.
Colat. adde *sirup capill.* ♀ *granat.* a. q. f. pro gr. sap.

℞. ▽ *flor. papav. rhœad. meliss. card. ben.* ℥j.
antipleur. ℥j. *sirup. fl. acac.* ℥iß.
♀. q. f. pro grat. sap.

Sic etiam *pulveres pectorales*, *spec. diair. simpl.* & *Salom.* cum *fl.* ♀. *spermat. ceti*, & aliis accuratè remiscendi, *elix. pector. essent. myrrh. balsam. balsam.* ♀. *anis. cum* ☍ *bez.* &c. usurpari eo fine queunt.

℞. *loohsan.* & *expert. de farfar.* ā. ℥ß.
♁*ii diaph. lap.* ♋. a. ℈j.
F. cum *sirup. papav. rhœad.* eclegma. Detur cum baculo glyzyrrh.

Internis hisce jungenda quoque sunt TOPICA, lateri affecto applicanda. Debent hæc esse paregorica, lenientia, dolorem discutientia & suppurationem promoventia.

℞. *unguent. dialth.* ☍ ♏ *Matthiol.* ℥ß.
anis. destil. camph. gutt. v. l. vj. S. Eiserlich Oel.

℞.

℞. *unguent. anod. pleurit. Mynſ.* ã. ʒiij.
  ℴℴ *carmin. ejusd.* ℈ß. M.

Sic etiam ad humectationem viarum & materiæ veſica bubula lacte repleta calidè loco affecto applicari poteſt; Vel ſacculus ſequens in lacte coctus tepidè adhibeatur.

℞. *fol. alth.* mß. *fl. chamæm.* miij. *lil. alb.* mj,
  ſem. aniſ. lin. fœni græc. ã. ʒij.
  furf. mß. M.

℞. ℴℴ *lil. alb. chamæm. ſcorpion.* ã. ʒij.
  aniſ. 🜍*t.* gutt. IX. M. D. ſuperponatur ſacculus præcedens non in lacte coctus. *Bartholetus* laudat emplaſtrum de caulibus.

Vel applicari poteſt remedium εὐπόριστον domeſticum, cataplaſma ex 🜊 cum fermento inter duo linteamina loco dolenti apponendum.

Brevibus adhuc de DIÆTA. In NATURALI CIBI ſint εὔπεπτοι, carnes caponum, gallinarum ova ſorbilia commendantur. Sorbitiones ex cremore ptiſanæ crebriùs inſtituantur, juxta præceptum *Hippocr.* ſi os humeſcat, ptiſanam majori quantitate ſorbendam dato. Juſcula avenacea & ſimilia proſunt.

Aſſumi etiam poteſt pomum borſdorf. thure maſculo repletum & aſſatum cum hauſtu 🜄 *card. bened.*

Potus Tincturis ſupra memoratis ſit acidulatus; Vinum exulet. Cereviſia ſit tenuis, jam dictis medicata, nec frigida (quæ pectori inimica) adſumatur. Mala Chinenſia etiam non denegabimus.

In VITALI, AER ſit purus ad calidum vergens, ſuaveolens floribus odoratis redditus. Frigidam auram vitet, nec ante tempus ſe aëri exponat.

In ANIMALI, *alvus* ſervetur lubrica, menſtrua juſto tempore appareant, & vigiliæ ſi adſunt, emulſionibus temperentur

℞. *ſem. card. bened. mar. lact. citr.* ã ʒij.
  amygd. d. ambroſ. ℥ß.
  🜄 *veron. acetoſ. card. bened. ceref.* ã. ℥ij.

F. l.

F. l. a. emulsio, adde *pulv. pleurit.* M. ʒß. l. ʒj. *magist. anodyn.* ℈ß. *sacch. perlat.* q. s. pro gr. sap. Et opiata, sed cautè, adhibeantur.

QUIES præstat, nimia Veneris impressio, ac cum sponso conversatio vitetur.

Clarissime VVESENERE,

ELegans Parœmia est *Pindarica*; *dulce bellum inexpertis, expertus verò accedens ei animo vehementer horret.* Quod hostes Duci, id morbi medico exhibent negotii, unde utrisque optima intercedit convenientia. Invertam ego sententiam, & dulce bellum expertis asseram, inexpertis horridum. Sistis nostrâ manuductione Pleuritidem; dulce est, exercitatum ad lectum accedere, gloriosum id medico, ægroto jucundum & salutare est. Non reformidabis & hunc & alios morbos, quorum exemplis cum Dnn. Commilitonibus exerceri gestis.

Οὐκ ἔστιν ἐν πολέμῳ δὶς ἁμαρτάνειν, non licet in bello bis delinquere. Qui in exercitio veram eligit viam, diutinâ experientiâ sæpius tritam, satis habet, si manuduci & corrigi velit, adeoque errores deponere, ut sapienter hinc agat, nunquam timidè, nunquam præcipitanter.

Macte hoc ausu! Fer opem salutarem ægris, qui tuam exposcent operam, nihil intentatum relinque cum aliis, ut in ipsum veræ methodi sacrarium admissus forti animo & cordato ad lectum ceu campum Martium compareas. Manebit hoc studium gloria, unicum medici præmium, manebit gaudium, benè actæ rei conscientiâ, & effectus exoptati subsequo præconio, Dab. è musæo, d. 25. Jul. 1674.

Georg. Wolffg. Wedelius, D.

